

Була собі одна повія і звали її Марія.

Стривайте-но. «Була собі» — так зазвичай починаються казки, що їх оповідають дітям, але розповіді про повій призначаються лише для дорослих. Як можна починати книжку з такої очевидної суперечності? Та позаяк немає в нашому житті жодної миті, коли б ми не стояли однією ногою в казці про фей, а другою — над проваллям, то я все ж таки почну свою розповідь саме так:

Була собі одна повія і звали її Марія.

Як і всі повії, вона народилася невинною та цнотливою і, поки була ще зовсім юна, мріяла зустріти чоловіка, який би ошасливив її життя (багатого, доброго, розумного), одружитися з ним (у сукні нареченої), народити двох синів (що стануть знаменитими, коли виростуть), жити в гарному домі (з видом на море). Її батько був мандрівним торговцем, мати — швачкою, її місто в одній із глухих провінцій Бразилії заледве мало один кінотеатр, один банк, і тому Марія не переставала мріяти про той день, коли несподівано з'явиться її зачарований принц, здобуде її серце, і вони разом вирушать завойовувати світ.

А що її зачарований принц усе не з'являвся, то їй лишалося тільки мріяти.

Уперше вона закохалася в одинадцять років, коли пішки чимчикувала від свого дому до місцевої початкової школи. Уже в перший день занять вона відкрила, що долає цей шлях не сама-одна — поруч із нею простував хлопчисько, який жив по сусідству й мав уроки в ті самі години, що й вона. Ці двоє ніколи не обмінялися жодним словом, але Марія почала помічати, що найбільшу приємність протягом дня їй давали ті хвилини, коли вона йшла по запилюженій вулиці під спекотним сонцем, що висіло над самою головою, долаючи спрагу, втому й докладаючи всіх зусиль, щоб не відстати від хлопчика, який простував дуже швидко.

Так тривало кілька місяців. Марія, що ненавиділа навчання й не мала у своєму житті іншої розваги, крім телевізора, не знаходила собі місця, ніяк не могла дочекатися тієї хвилини, коли треба рушати до школи, й, на відміну від інших дівчаток свого віку, помирала від нудьги в суботу й неділю. А що час для дітей збігає набагато повільніше, ніж для дорослих, то вона дуже мучилася, дні здавалися їй немовірно довгими, адже вони виділяли їй лише по десять хвилин на її любов і тисячі годин на те, щоб про неї думати, щоб уявляти собі, як було б добре, коли б вони поговорили.

І ось нарешті сталося.

Одного ранку хлопець підійшов до неї й попросив позичити йому олівця. Марія не відповіла нічого, вдала, ніби це несподіване звернення страшенно її розсердило, й прискорила ходу. Вона закам'яніла від жаху, коли побачила, що він прямує до неї, їй стало лячно на думку, що він здогадається, як палко вона його любить, як сподівається, що він теж її покохає, візьме її за руку, й удвох вони проминуть шкільні ворота й підуть до само-

го кінця вулиці, а там — як казали люди — починається велике місто, де живуть герої з романів та артисти, де багато машин і багато кінотеатрів і де їх чекає безліч чудових розваг.

Протягом решти дня вона так і не змогла зосередитися на уроках, вона страждала від своєї безглуздої поведінки, але водночас відчувала полегкість, бо знала тепер, що хлопець також звернув на неї увагу, адже олівець вочевидь був тільки приводом для того, щоб розпочати розмову, бо коли він до неї наблизився, вона помітила ручку, яка стриміла в нього з кишені. Тож вона вирішила дочекатися наступного разу і протягом цієї ночі — а також ночей, що прийшли після неї, — обмірковувала, як вона йому тепер відповість, прагнучи знайти ту відповідь, що стане початком чудової пригоди, якій не буде кінця.

Та не було ніякого наступного разу; хоча вони й далі ходили до школи вдвох, іноді Марія йшла на кілька кроків попереду, стискаючи олівець у правій руці, а іноді трохи відставала, щоб мати змогу дивитися на нього з ніжністю, — проте ніколи більше він не промовив до неї жодного слова, й вона мусила задовольнитися тим, що любила його й мовчки страждала аж до кінця навчального року.

Протягом вакацій, які тривали нескінченно, іноді вона прокидалася вранці з залитими кров'ю ногами й думала, що скоро помре, тому вирішила залишити для хлопця листа, аби він знав, що був великим коханням її життя, й плекала намір забитись у глухий сертан¹, щоб там її пожерли дикі звірі, які

¹ Посушливий степ у внутрішніх районах Бразилії (*Тут і далі прим. пер.*).

наганяли моторошного жаху на місцевих селян: вовкулака або безголовий мул. Тільки в цьому випадку її смерть не завдала б великого горя її батькам, адже бідняки завжди зберігають надію, попри всі нещастя, які завжди їх спостигають. Тож вони житимуть собі далі, думаючи, що її викрала якась багата бездітна родина, й можливо, одного дня у майбутньому вона повернеться вельможною багатою дамою — тоді як предмет нинішнього (і вічного) кохання її життя не зможе про неї забути, щоранку терплячи люті муки й гірко дорікаючи собі за те, що жодного разу не озвався до неї.

Вона так і не написала того листа, бо одного дня мати увійшла до кімнати, побачила кров на простирадлі, усмінулася й сказала:

— То ти вже стала дівкою, дочко моя.

Вона захотіла знати, який зв'язок між тим, що вона стала дівкою і кров'ю, яка витікала з неї, але мати не змогла чи не захотіла пояснити їй це, а тільки підтвердила, що то цілком нормальне явище і що віднині їй щомісяця доведеться запахати між ноги днів на чотири або п'ять клапоть матерії, згорнутий у формі кукурудзяного качана, яка всотуватиме кров. Марія запитала, чи чоловіки користуються якоюсь трубочкою, аби кров не капала їм на штани, й довідалася, що таке буває лише з жінками.

Марія стала дорікати Богові, але зрештою призвичаїлася до цієї щомісячної кровотечі. Проте вона ніяк не могла звикнути до відсутності хлопця і знову й знову дорікала собі за свою дурну поведінку, коли кинулася навтіки від того, кого найбільше жадала. За день до початку занять у школі, вона пішла до єдиної в їхньому місті церкви й запряглася перед

образом святого Антонія, що візьме ініціативу на себе й сама першою заговорить до хлопця.

Наступного дня вона нарядилася, як могла, у сукню, пошиту їй матір'ю саме для цієї okazji, і вийшла з дому, дякуючи Богові за те, що вакації нарешті закінчилися. Але хлопець не з'явився. Минув цілий тиждень, сповнений гіркою мукою, аж поки вона довідалася від подруг, що його вже немає в місті.

— Поїхав кудись далеко, — сказала котрась.

У ту мить Марія зрозуміла, що певні речі втрачаються назавжди. Вона також зрозуміла, що існує місце, яке називають «далеко», що світ широкий, а її містечко — маленьке і що цікаві люди рано чи пізно кудись від'їжджають. Їй теж хотілося кудись виїхати, але вона була ще дуже юна. І все ж таки, дивлячись на запилюжені вулиці містечка, в якому жила, вона твердо постановила, що одного дня вирушить у далекий світ слідом за хлопцем. Кожної з наступних дев'яти п'ятниць, згідно зі звичаями своєї віри, вона брала причастя й просила Діву Марію, щоб та допомогла їй вибратися звідси.

Протягом якогось часу вона страждала, марно намагаючись знайти сліди хлопця, але ніхто не знав, куди подалися його батьки. А тим часом світ почав здаватися Марії занадто великим, на кохання вона стала дивитись як на щось занадто небезпечне, а на Діву Марію — як на святу, що жила десь на далекому небі й анітрохи не зважала на смертних, які зверталися до неї зі своїми проханнями.